

COMPLEXUL MUZEAL NAȚIONAL „MOLDOVA” IAȘI
MUZEUL DE ISTORIE A MOLDOVEI

CERCETĂRI ISTORICE
(SERIE NOUĂ)

XXXV
2016

IAȘI
2016

COMITETUL DE REDACȚIE

Senica ȚURCANU (redactor șef)

Lăcrămioara STRATULAT

Sorin IFTIMI

Tamilia-Elena MARIN

Ioan IAȚCU

Adriana MIRON (secretar de redacție)

Traduceri revizuite/realizate

Coralia COSTAȘ, Alexandra VRÎNCEANU

Tehnoredactare

Loredana SOLCAN

Grafică copertă

Cătălin HRIBAN

Adresa redacției

Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași

Muzeul de Istorie a Moldovei

Piața Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 1

Iași, RO-700028

Telefon: 04 0232218383

Fax: 04 0332408166

e-mail: cercetari.istorice@yahoo.com

ISSN 1453-3960

EDITURA PALATUL CULTURII

Iași

SUMAR
SOMMAIRE – CONTENTS – INHALT

ABREVIERI – Abbreviations – Abreviations - Abkürzungen.....	7
Senica ȚURCANU, Nicoleta VORNICU, Maria GEBA, Symbolic Connections in the South-East European Chalcolithic: Copper and Anthropomorphic Plastic Art/ Asocieri simbolice în chalcolitul Europei sud-estice: cuprul și plastica antropomorfă.....	11
Mihaela DANU, Dumitru BOGHIAN, Aurel MELNICIUC, Sergiu-Constantin ENEA, Andreea VORNICU, Cercetări arheobotanice în situl cucutenian Ripiceni - Holm/Telescu (județul Botoșani, România)/ Archaeobotanical Research in the Cucuteni site of Ripiceni - Holm/Telescu (Botoșani county, Romania).....	39
Alexandru BERZOVAN, Observații privind funcționalitatea unor piese din tezaurul de la Stâncești, comuna Mihai Eminescu, jud. Botoșani/ Remarks Regarding the Functionality of some Artifacts within the Hoard of Stâncești, Mihai Eminescu commune, Botoșani county.....	49
Lucian-Valeriu LEFTER, Tudor-Radu TIRON, Economic Realities Reflected in the Heraldic Seals of the Mediaeval Moldavia/ Realități economice oglindite în heraldica sigilară a Moldovei medievale.....	61
Mădălin-Cornel VĂLEANU, Elena GHERMAN, Cercetări arheologice preventive asupra ansamblului bisericii Sf. Gheorghe din Botoșani/ Preventive Archaeological Research Conducted on the Compound of St. George Church in Botoșani.....	85
Dan Dumitru IACOB, Averea, veniturile și cheltuielile schitului Brătești, de lângă Pașcani, în 1839-1845/ Wealth, Income and Expenses of Brătești Hermitage, near Pașcani, during 1839-1845.....	113
Violeta-Anca EPURE, Alimentația locuitorilor din Principatele Române în viziunea consulilor și voiajorilor francezi din perioada prepașoptistă/ Alimentation des habitants des Principautés Roumaines dans la vision des consules et voyageurs français de la période précédant la Révolution de 1848.....	145

Alina FELEA, Cafea, cafegii, felegene și zarfuri în Țara Moldovei (secolul al XVIII-lea – începutul secolului al XIX-lea)/ <i>Coffee, Coffee drinkers and Coffee drinkware (the felegean and the zarf) in Moldavia (18th Century – beginning of the 19th Century)</i>.....	163
Aurica ICHIM, Tentative de protejare a vestigiilor istorice în Principatele Române, în secolul al XIX-lea/ <i>Attempts at protecting Historical Vestiges in the Romanian Principalities, in the 19th Century</i>.....	187
Sorin IFTIMI, Portrete de șevalet ale familiei Catargiu din Moldova secolului al XIX-lea (I)/ <i>Easel Portraits of the Catargiu Family from 19th Century Moldavia (I)</i>.....	215
Roxana DIACONU, Câteva date, mai puțin cunoscute, despre unele izvoare sărate și sulfuroase din nord-estul județului Neamț. Amenajări, exploatare, analize chimice/ <i>Less Known Records on Salt Water and Sulphur Springs in the Northeast of Neamț County. Harnessing, Exploitation, Chemical Analyses</i>.....	251
Liliana CONDRATICOVA, Interferențe moldo-ucrainene în evoluția artei metalelor nobile și comune / <i>Moldo-Ukrainian Interferences in the Evolution of the Art of Noble and Common Metals</i>.....	275
Corneliu CIUCANU, Considerații privind constituirea R. A. S. S. M. și lansarea „teoriei” moldovenismului/ <i>Considerations Regarding the Creation of the Moldavian ASSR and Launch of the Moldavianism "Theory"</i>.....	287

Recenzii și Note de lectură (Book Reviews)

Cornelia-Magda Lazarovici, Mircea Babeș, <i>Poieniști – așezări preistorice, Bibliotheca Archaeologica Moldaviae XXII</i> , Editura Karl A. Romstorfer, Suceava, 2015, 270 p. (Tamilia-Elena MARIN).....	295
Sándor József Sztáncsu, <i>Grupul cultural Ariușd pe teritoriul Transilvaniei</i> , Editura Mega, Cluj-Napoca, 2015, 593 p. (Loredana SOLCAN).....	299
<i>CORPUS NUMMORUM MOLDAVIAE-VI.1, Découvertes monétaires du Complexe Muséal "Iulian Antonescu" Bacău</i> , éd. Viorel M. Butnariu, Editura Magic Print, Onești, 2016 (Ludmila BACUMENCO-PÎRNĂU).....	303

- Constantin Bărbulescu, *România Medicilor. Medici, țărani și igiena rurală de la 1860 la 1910*, Editura Humanitas, București, 2015, 356 p. (Cosmin NIȚĂ)..... 305
- R. G. Collingwood, *O autobiografie filosofică*, cu un studiu introductiv de Stephen Toulmin; traducere din limba engleză Florin Lobonț și Claudiu Mesaroș; prefață la ediția română James Connely; postfață Florin Lobonț; Editura Trei, București, 1998, 189 p. (Costică ASĂVOAIE)..... 309

Restitutio

- Constantin CLOȘCĂ, **Personalitatea lui Neculai Costăchescu – 140 de ani de la naștere/ The Personality of Neculai Costăchescu – 140 Years since his Birth**..... 311
- Oana FLORESCU, **Profesorul Neculai Costăchescu – Referințe biografice/ Professor Neculai Costăchescu – Biographical References...** 321

Obituaria

- Rodica Radu (1944-2016) (Senica ȚURCANU)..... 325

ABREVIERI

ABBREVIATIONS - ABREVIATIONS - ABKURZUNGEN

- AARMSI - *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*, București.
- AIIAI/AIIX - *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Iași/Anuarul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol”*, Iași.
- ActaMT - *Acta Musei Tutovensis*, Muzeul „Vasile Pârvan”, Bârlad.
- Albina Româneacă - *Albina Românească. Gazetă administrativă și politico-literară*, Iași.
- ANIC - Serviciul Arhivelor Naționale Istorice Centrale, București.
- ANRM - Arhiva Națională a Republicii Moldova, Chișinău.
- Arch.Bulgarica - *Archaeologia Bulgarica*, Sofia.
- Arhiva - *Arhiva. Organul Societății Științifice și Literare*, Iași.
- ArhGen - *Arhiva Genealogică*, Academia Română. Comisia de Heraldică, Genealogie și Sigilografie, Iași.
- ArhMold - *Arheologia Moldovei*, Institutul de Arheologie, Iași.
- BAI - *Bibliotheca Archaeologica Iassiensis*, Iași.
- BAR - *British Archaeological Reports. International Series*, Oxford.
- BCMI - *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, București.
- Ber.RGK - *Bericht der Römisch - Germanischen Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts*, Frankfurt/Berlin.
- BMA - *Bibliotheca Memoriae Antiquitatis*, Piatra-Neamț.
- BOF - *Buletinul Oficial*.

- CC - *Codrul Cosminului*, serie nouă, Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava.
- CCAR - *Cronica cercetărilor arheologice din România*, CIMEC, București.
- CI - *Cercetări Istorice*, Muzeul de Istorie a Moldovei, Iași.
- Dacia, N. S. - *Dacia. Revue d'archéologie et d'histoire ancienne*, Nouvelle Série, București.
- DP - *Documenta Praehistorica*, Ljubljana.
- DRH - *Documenta Romaniae Historica*, seria A, Moldova; seria B, Țara Românească, București.
- DTN - *Din trecutul nostru*, Chișinău.
- EurAnt - *Eurasia Antiqua. Zeitschrift für Archäologie Eurasiens*, Deutsches Archäologisches Institut, Berlin.
- Germania - *Germania, Anzeiger Der Römisch – Germanischen Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts*, Frankfurt.
- IN - *Ioan Neculce. Buletinul Muzeului de Istorie a Moldovei*, Muzeul de Istorie a Moldovei, Iași.
- MemAntiq - *Memoria Antiquitatis. Acta Musei Petrodavensis*, Complexul Muzeal Județean Neamț.
- Monumentul - *Monumentul - Tradiție și Viitor*, lucrările Simpozionului Național „Monumentul - Tradiție și Viitor”, Iași.
- MI - *Magazin Istoric*, București.
- MOF - *Monitorul Oficial*.
- MN - *Muzeul Național*, Muzeul Național de Istorie a României, București.
- PZ - *Praehistorische Zeitschrift*, Freie Universität, Institut für Prähistorische Archäologie, Berlin.
- RA - *Revista Arhivelor*, Arhivele Naționale ale României, București.

- RHSEE - *Revue Historique du Sud-Est Européen*, București.
- RdI - *Revista de Istorie*, București.
- RRH - *Revue roumaine d'histoire*, București.
- SAA - *Studia Antiqua et Archaeologica*, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.
- SCIA - *Studii și cercetări de istoria artei. Seria Artă plastică*, București.
- SCIVA - *Studii și cercetări de istorie veche (și arheologie)*, Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București.
- SCSI - *Studii și cercetări științifice. Istorie*, Iași.
- SJIAN - Serviciul Județean Iași al Arhivelor Naționale.
- SMIM - *Studii și materiale de istorie modernă*, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București.
- TD - *Thraco-Dacica*, Institutul Român de Tracologie, București.
- Tyragetia - *Tyragetia*, Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Chișinău.